

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

2/2009

Duger jag?

En gång för länge sen hörde jag ett föredrag om Gud. Föredragshållaren talade om Luthers gudsfråga: "Hur skall jag finna en nådig Gud?" Martin Luther fann sedan det svar som blev grunden för hela hans teologi: den som finner Jesus, han finner en nådig Gud.

Men han fortsatte med att säga att vår tid inte frågar efter "en nådig Gud". Snarare frågar man: hur skall jag finna Gud? Men svaret på den frågan, sade han, är detsamma: Jesus! Den som finner Jesus, finner Gud.

I ett TV-program för någon månad sedan sade en kvinnlig präst att hon vill "komma ut ur skåpet" och bekänna att hon är lesbisk.

I diskussionen deltog två andra präster, en man och en kvinna. Mannen, präst och professor, sade att han mycket har tänkt på att man kan se Golgata ur *skammens* perspektiv. Förlåtelsen är svaret på skuldens problematik, men nåden är svaret på skammen. Han konstaterade att nådens fråga lyder: duger jag? Och att svaret av nåd är: jag duger, sådan jag är!

Jag har tänkt mycket på hans ord. Många "mindre profeter" förkunnar ju också att evangeliets budskap är detta: jag duger!

Men jag kan inte komma förbi frågan: är detta kristendom? Det avgörande blir

vad man menar med frågan. Om man avser det som sägs i en mycket älskad sång, är man på rätt väg: "Herre, till dig får jag komma, komma just sådan jag är."

Men jag tror att frågan inte avsåg detta, åtminstone inte enbart detta. Vi möter ett nytt budskap, som inte vill veta bättring, av omvändelse. Jag kan fortsätta sådan jag är, särskilt om jag upplever att Gud har skapat mig sådan jag är. Detta säger ju bl.a. Jonas Gardell öppet.

Nu vill jag gärna understryka att det i denna frågeställning finns något berättigt. "Duger jag?" kan läsas på så många sätt. Kyrkan har oftare blivit känd som institutionen som mera predikar om synd än om nåd. "I kyrkan talar man bara om synder." Många känner sig avskrivna, de upplever att man inte räknar med dem. Jag tror ju att detta inte alls är så, kyrkan talar mycket litet om synd, men det har blivit intrycket.

Men då kommer frågan om detta "jag duger" är svaret på människans nöd. För det är uppenbart att man med "jag duger" anser att det som måste ske är en nyorientering och en attitydförändring *hos andra*, inte någon omvändelse eller förändring i ens eget liv. Nåden är det, att Gud accepterar oss sådana vi är.

Jag har sett på vad vår kyrka har svarat när det gäller den svåra frågan om homosexualitet.

På 1960-talet skrev biskoparna ett "kärleksbrev", om sexualiteten, och där

sägs det att homosexualitet är synd.

På 1970-talet (1974) blev en ungdomsledare i en finsk församling i Helsingfors avskedad från sin tjänst på grund av att han "kommit ut ur skåpet" och erkänt att han är homosexuell och att han lever med en annan man. Både kyrkoherden och de förtroendevalda ansåg att han måste sluta, därtill ackompanjerade av föräldrarna till unga tonåringar, som krävde att han måste avgå. Deras barn kan inte fostras av en som bekant sig vara homosexuell, sade de.

På 1980-talet kom ett nytt biskopligt ställningstagande, då sade man inte längre att homosexualitet är synd, men att den som lever i ett homosexuellt förhållande inte kan vara anställd i kyrkan.

På 1990-talet blev John Vikström anmäld för villolära, för att han yttrat sig på ett sätt som ansågs kunna tolkas som ett ställningstagande för homosexualitet.

På 2000-talet har vi initiativ med Gemenskaps-rörelsen, Kom alla, och nu senast betänkandet om välsignelse av registrerat partnerskap.

Det är inte svårt att se hur kyrkans ställningstaganden följt trenden i samhället. På mellan 30 och 40 år har kyrkan svängt 180 grader. Det som ännu för fyrtio år sedan ansågs vara "synd" och oetiskt, är idag närmast ett "måste".

Ett problem och en svårighet är att vi på samma gång talar om två huvudfrågor: hur man skall kunna möta homosexuella människor på ett kristet och medmänskligt sätt, så att ingen människa upplever sig utestängd eller mindre värd i Guds ögon, och för det andra vad kyrkan som vägvisare skall svara när det gäller att välja rätt väg, en fråga som primärt alltså gäller kyrkan och kyrkans undervisning. Det är den senare frågan som nu har varit aktuell, även om man naturligtvis inte i praktiken kan tala om den ena utan att också behandla den andra.

Det finns säkert mycket i de gamla attityderna som var fel. Men frågan blir vad som har förändrats på fyrtio år, så att det som var sant för fyrtio år sedan inte längre är sant idag? Då var man nämligen lika säker på att det var etiskt orätt, och att det inte är till välsignelse för människan att leva i strid med Guds Ord.

Jag tror att svaret finns i det gamla: *tempora mutandur et nos mutamur in illis*. Tiderna förändras och vi med dem.

Duger jag? Det kan inte vara vår frälsningsfråga. Golgata kors är ett klart svar. Guds Son dog inte i onödan. Men Han kallar alla människor till sig.

Vi står nu inför stora utmaningar. Vi kan inte avvika från Guds Ord, som klart avvisar utövad homosexualitet. Bibelns ord gäller inte enbart homosexualitet som präglas av våld eller kommersialism. Här måste vår kyrka lyssna till Guds röst, annars kommer kyrkan att splittras.

Men när jag skriver att Bibeln klart tar avstånd från utlevd homosexualitet, gör det ont i mig. Jag vill inte sitta med moralister och stenkastare, som kanske ibland är mera upptagna av andras svårigheter än av kampen mot synden i sina egna liv. Jag är inte homofob. Några av mina nära vänner är homosexuella. Jag är övertygad om att homosexuella människor väl platsar i Jesu sällskap, tillsammans med oss andra syndare.

Duger jag? *"Herre, till dig får jag komma, komma precis som jag är. Inför dig kan jag ingenting dölja. Du vet varje tanke jag bär."*

Jag får komma sådan jag är. Det gäller oss alla. Vi söker vår Frälsares hjälp och välsignelse i livets hårda stormar. Jesus säger åt oss alla: "gå, och synda inte härefter!"

"Vi är som en tiggare, som talar om för en annan tiggare, var det finns bröd."

2.5.2009

Henrik Perret

Predika evangelium också till dig själv!

Från Lempäälä till Grankulla

Timo Junkkaala har tjänstgjort vid Finska Bibelinstitutet sedan år 1993, först som rektor och från 2005 som stiftelsens verksamhetsledare. Före Bibelinstitutet hann han tjänstgöra 20 år i olika uppgifter inom Student- och Skolungdomsmissionen.

- Jag är hemma från Lempäälä där det i början av 60-talet bröt ut en väckelse. Själv blev jag väckt som 13-åring och 1964 deltog jag i Bibelinstitutets skriftskolläger. När jag inledde mina teologiska studier tänkte jag på att förbereda mig för religionslärares uppgifter snarare än prästens. Under ett års tid tjänstgjorde jag som lärare innan jag fick kallelse till Studentmissionen.

- Eventuellt kunde jag säga att jag i Studentmissionen blev bekant med STI redan före dess existens. Under årtionden hade jag varit bekymrad över att studerande i teologiska fakulteten fick en alltför liberal undervisning. I Studentmissionen hade vi en krets för teologer och den kan man betrakta som en föregångare till STI. En del av Studentmissionens verksamhet har överflyttats till STI, konstaterar Timo.

Sitt förhållande till STI beskriver han som broderligt – hans bror Eero fungerade länge som generalsekreterare för STI. Han har haft nära gemenskap med de nuvarande anställda redan från tiden i Studentmissionen. För tillfälle fungerar Timo som ordförande för STI:s styrelse.

- Jag betraktar STI:s arbete som syn-

nerligen viktigt och betydelsefullt. Viktigast är naturligtvis det som görs till förmån för teologiestuderande för att dessa under Guds ord skall få växa in i sin kallelse. Men STI har också haft en central ställning som samarbetsorgan för väckelseorganisationerna. Jag önskar att skaran av vänner med sina förböner och sitt ekonomiska stöd skall upprätthålla STI.

Bibelundervisning och byggnadsprojekt

- Jag vet inte om man kan bekänna det, men jag tycker om mitt arbete. En av mina egenheter är att jag trivs i ett arbete som innehåller många olika slags uppgifter. Ibland har jag klagat över alltför många utmaningar av olika slag. Men sedan har jag märkt att jag i själva verket gillar mångsidigheten i mitt arbete.

- Till de trevligaste arbetsuppgifterna hör undervisningen. Den intressantaste upplevelsen under de senaste åren har varit veckoslutskurserna *Resan genom Bibeln* som hållits i olika delar av Finland. De har samtidigt varit utmanande och trevliga. Det har varit spännande att se att det till kursen har kommit sådana människor som vanligen inte besöker församlingen. Många önskar få något slags helhetsuppfattning om Bibeln.

- Det är trevligt att resa om det inte blir för mycket. Resandet medför också den goda sidan att man får lämna sitt belamra-

de skrivbord för att koncentrera sig på en sak, framhåller Timo.

- En stor sak under de senaste åren har varit den tillväxt som har skett i vår ungdomsledarutbildning som är en del av Diakonia-yrkeshögskolan. Det kan säkert betraktas som ett uttryck för förtroendet som bygger på ett väl utfört arbete, att Diaks verksamhetspunkt i Grankulla har vuxit och blivit vårt lands största enhet för utbildning av ungdomsledare.

- Ökningen av antalet studerande är ett positivt problem: skolans utrymmen har blivit för små och vi har varit tvungna att bygga till. Under den senaste tiden har jag oftare än förr fått vara med om sådant som jag inte alls förstår, säger Timo med ett skratt när han tänker på byggnadsarbetet. I bakgrunden hörs lämpligen ljudet från bygget. Som bäst håller man på och bygger ihop det nya med huvudbyggnaden.

- Det är ett stort projekt. Vi behöver mycket förbön och ekonomiskt stöd från våra vänner, säger Timo. Byggnadsarbetet borde avslutas under sommaren så att vi

kan inleda höstterminen i nya utrymmen.

Timo gläder sig över att byggprojektet har fått stöd också från inflytelserikt håll. Tellervo Koivisto lovade vara projektets beskyddare. Timo hoppas att man skall kunna betrakta byggprojektet som ett uppmuntrande tecken på hopp under den ekonomiska krisen och med tanke på de uppskakande händelserna i ungdomsvärlden.

Nåden är var morgon ny!

Timo citerar en tanke av Karl Barth: Teologin skall tala om sådant som man egentligen inte kan tala om. Att tala om Gud är en stor, men samtidigt en omöjlig, uppgift för prästen. Vad skall man säga om sådant som man inte begriper?

- Det blir speciellt svårt när man ser det som är fel i ens eget liv, också det att man inte lever som man lär. Är det över huvudtaget rätt att en sådan mänska utför ett andligt arbete? Man måste bara försöka predika evangelium också till sig själv. Till all lycka är inte Guds kärlek beroende av hur vi lyckas eller ens av vår tro. Undervisningen av Guds ord har det goda med sig att man också själv får höra det goda om Gud. Hur skulle man själv klara sig om inte arbetet tvingade att på nytt och på nytt gripa tag i Bibeln, funderar Timo.

Mänskan förefaller att vara sådan att hon bäst förstår betydelsen av Gud när det av någon orsak är svårt. Då blir det en verklighet, det som lärjungarna sade till Jesus: Vart skulle vi gå, du har det eviga livets ord. Guds ord påminner oss om det som sist och slutligen är viktigt och att det inte finns någon annan hjälp.

Timo berättar att han använder sig av favoritbibelställen som lösenord i sin dator. Han avslöjar inte det nuvarande, men det förra lösenordet var Klagovisorna kapitel

tre vers 22. Klagovisorna blev en viktig bok för tio år sedan i samband med pappas död. I det tredje kapitlet berättas det var man finner hopp mitt i hopplösheten. ”Detta tar jag till mitt hjärta, därför har jag hopp.” Det lönar sig att läsa. Där talas också om den nya nåden varje morgon.

Från maratonlöpare till cyklist

- Förr brukade jag säga att min hobby är att avbryta maratonlopp, men nu har jag lämnat över det till de yngre. Att skriva har varit både arbete och hobby. Timo har bl.a. skrivit en konfirmandbok och i anslutning till Bibelinstitutets historia Osmo Tiiriläs och Urho Muromas biografier. Med ett leende konstaterar Timo att den senaste person som han har skrivit om ändå är den viktigaste.

- Den boken heter *Det vi vet om Jesus*.

För att få fritiden att gå får han hjälp av fyra barnbarn, av ett gammalt egnahems- hus och av en hund. Den tio månader gamla Hovawart-hunden påstås åtminstone tillsvidare ha mera energi och storlek än förstånd. Den äter allt den kommer över och senast grävde den sig under huset.

- Min fru Marjatta och jag brukar också varje sommar göra en enveckas cykeltur. Speciellt vill vi rekommendera trakten kring Mälaren samt Gotland. Mycket har vi fått uppleva och kanske har vi också lärt oss någonting. Timo konstaterar att de gärna kan ge tips om saken för sådana som är intresserade av liknande utfärder.

Mariliina Metsävirta

STUDERANDE HAR ORDET

Mina egna studier vid universitetet börjar så småningom vara undanstökade. Åtminstone hoppas jag det. Men så har det också gått nästan fem år.

Under dessa år har STI blivit en viktig plats för mig. Här har man i fred och i en god anda kunnat tala om teologi, fråga om sin egen kallelse, och bekanta sig med andra studerande. Den dagliga andakten har erbjudit en möjlighet att få stilla sig mitt under dagens brådska. Föreläsningarna har behandlat många viktiga frågor.

Och ur kaffeautomaten har det kommit kaffe, vars betydelse inte får underskattas.

Jag tycker att STI kompletterar och på ett sunt sätt utmanar den undervisning som ges vid universitetet. Man vill inom STI framhålla en sådan inställning till teologin, som lätt glöms bort på universitetet. Jag tror att detta är en bra sak för kyrkan. Mina egna studieår har berikats, tack vare STI.

teol. stud. Ilari Lahtela

Teologiska institutet i Finland, STI

Under läsåret 2008–2009 deltog sammanlagt 180 olika personer i STI:s föreläsningar, varav ca hälften teologie studerande. Som föreläsare medverkade sammanlagt 31 personer, av vilka 17 var teologie doktorer, 2 teologie licentiater, 7 teologie magistrar och fem övriga.

Biblioteket omfattade vid årets slut 18 872 böcker. Kyrkostyrelsen har beviljat 3500 euro i understöd för litteraturanskaffningar. Detta understöd har huvudsakligen använts för anskaffning av kurslitteratur och utländska böcker.

STI hade vid årsskiftet 2657 understödande medlemmar. Deras understöd utgör huvuddelen av STI:s inkomster. Senaste år fick STI sitt första testamente, som räddade ekonomin senaste år. Årets resultat var 60 533 euro. Utan detta testamente skulle resultatet ha blivit kraftigt på minus. "Gud är dårars beskyddare", såsom generalsekretären Henrik Perret konstaterade. Vi tackar Gud och vi tackar så hjärtligt Er alla som stöder STI:s arbete och gör det möjligt att fortsätta arbetet.

Kirsi Sell

Postgraduate utbildning

STI:s nyaste verksamhetsform är s.k. postgraduate training, dvs fortsatta studier för dem som redan har avlagt examen i teologi (eller motsv.). Den första postgraduate kursen hölls i april och samlade 20 präster och teologer. Några deltagare hade annan än teologisk examen, men är verksamma i förkunnelseuppgifter.

Den första kursen behandlade huvudtemat Människan och hennes Gud. Den andra kursen hålls den 15–17 oktober 2009 på STI i Helsingfors. Huvudtemat är Människan och Bibeln. Föreläsningar belyser ämnet ur exegetisk, apologetisk och pastoral synvinkel. Samtal, grupparbete.

Utbildningen är avsedd för präster och teologer, men även andra personer i förkunnaruppgifter (eller motsv.) är välkomna. Kursen är finskspråkig, men kan i praktiken vara tvåspråkig vid behov. Detaljerat program publiceras om några veckor på STI:s hemsida (www.teolinst.fi).

Hjärtligt välkomna! Närmare uppgifter fås av undertecknad!

Henrik Perret

henrik.perret@teolinst.fi

Öppna för mig rättfärdighetens portar,
jag vill gå in genom dem och tacka HERREN.

Ps. 118:19

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen

Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon

09 668 9550

Fax

09 6689 5555

E-post

sti@teolinst.fi

förnamn.efternamn@teolinst.fi

Hemsida

www.teolinst.fi

Bankförbindelse

Sampo 800011-564245

Annställda

generalsekr. Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Öppet vardagar till 15.5. kl. 9–19

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

Pärbilder Hilpi Jenu

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och
läsesal.

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift
för understödade medlemmar: 35 €/år (stude-
rande 10 €, kollektiv 100 €). Bokgävor, under-
stöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.
Informationsbladet *Hörnstenen (Kulmakivi)*
sänds till understödade medlemmar.

Styrelsens ordförande

verksamhetsledare Timo Junkkaala

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Såningsmannen
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
(Bedjarrörelsen i Västra Finland)
Finlands ev.luth. Student- och Skolungdoms-
mission
Radiomissionsorganisationen Budbärarna
Finlands ev.luth. Folkmission
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Finska Bibelinstitutet
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland